

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce provádí analýzu vyobrazení skotské národní a genderové identity ve vybrané poezii a próze třetí moderní národní skotské básnířky, Jackie Kay (1961-), a argumentuje, že její díla, nezávisle na žánru, vykreslují identity jako vytvořené jedincem a fluidní, spíše než fixní a vrozené či určené okolním prostředím. Lyrické subjekty, postavy a vypravěči Kay opakovaně (re)konstruují své vlastní identity, často navzdory sociálně daným normám, a tudíž znázorňují schopnost flexibilně formulovat své sebepojetí. Argumentace ukazující toto ztvárnění identity je založena na rozboru básnické sbírky *The Adoption Papers* (1991), románu *Trumpet* (1998), a sbírky povídek *Why Don't You Stop Talking* (2002), v tomto pořadí.

Vlastní analýze poezie a prózy Kay předchází přehled teoretického rámce relevantního vzhledem k podkategoriím identity, na které se tato práce soustředí, tj. skotská národní a genderová identita. Považujíc obě za sociální identity, které spolu s dalšími složkami tvoří sebepojetí jedince, toto shrnutí uvádí hlavní přístupy ke vzniku každé kategorie identity jednotlivě. Tento souhrn, který vymezuje občanské, etnické a kulturní pojetí skotské národní identity společně s přístupy k genderu založenými na esencialismu, sociálním konstruktivismu a performativitě, také zdůrazňuje, které z daných teorií pokládají příslušnou kategorii za relativně flexibilní a určenou jedincem a tudíž lze předpokládat, že se k nim rozebíraná literární díla budou přiklánět. Kromě toho, vzhledem k nevyhnutelné interakci jednotlivých součástí lidského sebepojetí, tato kapitola obsahuje stručnou diskuzi intersekce skotské národní identity a genderové identity.

Analýze výše zmíněného vyobrazení identity v každém z vybraných děl je věnována samostatná kapitola. Ztvárnění skotské národní identity a genderové identity je vyhodnocováno v oddělených sekcích, s tím, že rozbor se soustředí na lyrické subjekty, postavy a vypravěče, kteří vykazují známky (re)invence identity. Zde je pozorováno, že fluidní konstrukce sebe sama

je vykonávána nejenom vlivem proměnlivosti v čase, ale i jako konfrontace společensky vytvořených standardů a limitů: většina společnosti opakovaně vnímá postavy a mluvčí v díle Kay jako nekonformní, například z důvodu barvy pleti, transgenderismu nebo impotence. Tato ojedinělost nicméně umožňuje postavám (re)definovat vlastní identitu, překonat uměle vytvořené hranice oddělující vhodné a nevhodné projevy skotské národní identity a genderu, a následně prokázat významnost osobní volby v procesu vytváření sebe sama.

Jelikož vybraná díla jsou vícehlasá, reprezentují rozmanité perspektivy, a tedy zdůrazňují proměnlivost identity a možnost definice sebe sama, tato práce také tvrdí, že Kay formuluje zkušenosti těch, jejichž hlasy mohou působit společensky nevýznamně, a tímto (opětovně) vymezuje zdánlivé kontradikce a definuje je jako autentické způsoby existence. Spisovatelčiny postavy, které se ztotožňují s místem narození, jazykem, každodenními předměty i kulturním dědictvím jiných zemí, tak činí skotskou národní identitu jedinečnou a transkulturní. Vedle toho, ženami a muži se tyto postavy stávají ne kvůli anatomii, vrozeným vlastnostem nebo společenské determinaci, ale díky činům vyjadřujícím rodičovskou lásku a projevům genderově zabarveného chování, včetně nošení určitého oblečení, gestikulace a celkového vystupování. Analýza každého z vybraných titulů tudíž opakovaně dokazuje, že literární dílo Jackie Kay podporuje fluiditu identity stejně tak jako lidskou schopnost sebeinvence, a tímto způsobem povzbuzuje společenskou diverzitu a různorodost.